[illegible] zijn", en die zoogezegd als vruchtbaar te spreken heeft tot neerdalenden in het Gereformeerd verbond, dan ontstaat nu in de tweede plaats de vraag, of deze prediking tot de geloovigen zich als tot hoorders van *eene soort* heeft te richten, of wel *onderscheidenlijk* tot personen van zeer *verschillende* gesteldheid.

Vragen is hier antwoorden, en eenparig betuigen in corps alle leeraren en alle leeken, dat het natuurlijk een *onderscheidende* prediking moet zijn, zich richtende naar het breed verschil tusschen personen en personen.

Wel is waar, kan men ook dit *te ver* drijven, en van zijn gehoor een mozaïek maken, tot ten leste vergeten wordt, hoe er maar één weg is ter behoudenis, en hoe er in Christus is noch Jood noch Griek, noch man noch vrouw, noch heer noch dienstknecht. Immers zoolang men van dien éénen weg, die smal, en van die eene poorte, die nauw is, handelt, moet men wel blijven bij dien éénen Naam, die gegeven is, om zalig te maken, moet men zich wel bepalen tot het meer *algemeene*.

Maar dit neemt niet weg, dat de vaart zeer spoedig langs verschillende lijnen gaat.

Want wel moet ieder die uit Europa naar Amerika wil de zee over, maar al is deze waarheid onomstootelijk, toch zijn er in die éene zee zoovele gangen en paden, dat men op twee onderscheiden schepen hier saam van wal kan steken, en bijna op denzelfden tijd in Amerika aankomen, zonder op al den langen weg over zee elkaander ook maar gepraaid of gezien te hebben.

»Onderscheidenlijk" *moet* dus het altoos *eene* Woord in de vergadering der geloovigen uitgaan.

Maar ook al wordt dit toegestemd, daarmee is men er nog niet.

Nu toch rijst in de tweede plaats de vraag: *Hoe hebt ge hier te onderscheiden?* »Naar bekeerden, onbekeerden en bekommerden", was hierop lange jaren het gereede antwoord. En de tijd heugt ons nog best, dat de meeste predikers achtten op dit punt hun homiletischen tol betaald te hebben, als ze, na zekere Schriftuitlegging, en zekere uiteenzetting van het verhaal of van de waarheid, in niet te breede toepassing, eerst de bekeerden zalig prezen, daarna de onbekeerden dreigden en ten slotte de bekommerden met zeker belangstellend medelijden toespraken. De vaste looper uit die dagen, die overal onder Lampes bedenkelijken invloed hier veld won, en in enkele kerken er zelfs toe leidde, dat de enkele personen, die zichzelven voor »bekeerd" hielden en voor »bekeerd" te boek stonden, onder de toespraak tot de bekeerden opstonden van hun zitplaatsen, als om te betuigen: Dit gaat ons aan.

Maar natuurlijk hiermede vordert men niets. Zelfs raakt men er mede op den verkeerden weg.

De onderscheidingen zijn veel fijner op geestelijk gebied. Volstrekt en alles beheerschend is op geestelijk gebied slechts éene tegenstelling, t. w. die tusschen *dood* en *leven*.

Maar *dood* moet dan ook als *dood* genomen worden, en niet als *schijn*dood, of als *half* levend, of als *van zichzelf* gevallen.

Dood is God en menschen hateud. *Dood* is »onbekwaam tot eenig goed en geneigd tot alle kwaad." *Dood* is doof, geestelijk stokdoof, en buiten machte, om, bij ontstentenis van alle geestelijk oor, te verstaan.

Zulke *dode* personen kunnen daarom, dank zij de algemeene genade, dan nog wel met zekere schoone gaven versierd zijn; ze kunnen uit sleur een historisch geloof hebben; ze kunnen door ideale geestelijke opwinding met zeker tijdgeloof zelfs in de spanning van Hebr. 6 komen; maar aan de zaak als zaak doet dit niets af. Wat *dood* is leeft niet, en aan wie nog wezenlijk dood is, kan de prediker niets doen.

»Alleen wie oren heeft om te hooren, die hoore, wat de Geest tot de gemeente zegt."

Al wat men daar beneden of daar bezijden leert, leidt rechtstreeks tot de Arminiaansche voorstelling van een *voorbereiding tot de genade*; en reeds het enkele denkbeeld van zulk een *voorbereiding* druist lijnrecht tegen de kern van onze Gereformeerde belijdenis in.

Uiterlijke roeping begint eerst van dat punt af te werken, waar de *innerlijke* roeping haar ondervangt.

Ook wie nog *dood* is, kan wel geroerd, soms tot schreiens toe bewogen worden, maar zaligmakends schuilt hierin niets.

Het blijft een reuke des doods ten doode.

Het eenige wat men zeggen kan, is, dat aan een geestelijk *dode* zekere verstandelijke kennis van de Openbaring en van de Waarheid is aan te brengen, niet in zijn ziel, maar in zijn geheugen. En dat dan later als hij ten leven komt, deze voorraad, deze schat van opgedane kennis, hem te stade kan komen.

Evenzoo kan men staande houden, dat de Waarheid toch aan ongeloovigen moet gepredikt, opdat zij niet te verontschuldigen zouden zijn, want dat Christus ten val is of ter opstanding, ten oordeel of tot voordeel, ter verlichting van het zielsoog of ter verstokking van het hart. Maar dit alles verandert niets aan het feit, dat iemand die blind en doof geboren is, niet *kan* zien alvorens zijn oog geopend is, en niet *kan* hooren dan nadat zijn oor het *Effatha* heeft ondergaan.

Dit nu maakt dat de Dienst des Woords met deze *dooden* niet *kan* rekenen.

En zulks ook nog om deze andere reden, dat de Dienaar niet zekerlijk beoordeelen kan wie *dood* is of reeds *leven* in zich draagt, en dat de *dooden* zelven niet weten, dat ze dood zijn. Om zijn eigen dood te kunnen zien, moet men reeds geestelijk licht bezitten. Want of iemand al zegt: »Ik ben nu eenmaal dood, en wacht al, of de Heere mij komt grijpen ten leven", daaruit blijkt nog in het minst niet, dat hij wezenlijk de woorden begrijpt, die hij uitspreekt en meent wat hij zegt.

Te weten, dat men dood is, inzicht en onderzicht reeds tamelijk diepe kennis van onze ellende, en wie zal zijn zonde en ellende waarlijk kennen, of hij moet zijn bijgelicht door het licht des Geestes.

Over zelfverwijt, ontevredenheid over eigen toestand, en uitwendig berouw spreken we nu niet. We spreken van de eenige tegenstelling tusschen *dood* en *leven*, en van die tegenstelling in haar volstrekte beteekenis.

Wel geldt daarentegen in de »vergadering der geloovigen" de tegenstelling van *bekeerd* of *onbekeerd*. Johannes de Dooper ontving het *leven* reeds in zijn moeders schoot; maar het kindeke Johannes in de wieg was daarom nog niet bekeerd.

Het kan dus zijn, dat iemand de kiem des levens wel in de ziel draagt, maar dat hij nog niet tot *bekeering* kwam. En nu behoort het ongetwijfeld tot den Dienst des Woords om, als helpend middel in Gods hand, de bekeering der zielen tot doorbreking te brengen. De bekeering toch gaat nooit anders toe, dan onder de instrumenteele werking van het Woord, en de Dienst des Woords heeft hier alzoo een eigen taak en speciale roeping. De *Dienst* van het Woord doet het *niet alleen*. Het Woord werkt ook *buiten* den Dienst. Ook werkt de Heere geestelijk door innerlijke genade, en uitwendig door de broederen en door de omstandigheden des levens. Maar in elk geval is *de Dienst* des Woords hier een der aangewezen middelen, en een Dienaar die niet er op uit is, om het Woord waarlijk dezen bekeerenden dienst bij de gedoopte leden der Kerk te laten verrichten, verstaat zijn roeping niet. De Dienaar is, het zij in heiligen zin verstaan, bij hen die in de geboorte staan, de geestelijke, de geroepene, de van God bestelde *accoucheur*.

Eerst zoo verstaat men dan ook, in wat zin er van *bekommerden* sprake kan zijn. Al zulke sprake toch is vernietigend voor de Gereformeerde belijdenis, zoo men onder »*bekommerden*" verstaat, personen, die niet meer geheel *dood* zijn, en toch nog niet geheel *leven*. Met rechte bekommering kan niemand bekommerd zijn, tenzij de genade des levens voorafging.

Maar wordt het in dien zin opgevat, erkent men dat wie echt en recht bekommerd is, *reeds het leven ontving*, en dat het nu zijn plicht en roeping is, zich te *bekeeren*, dan zeer zeker is »bekommerd" zijn, een Schriftuurlijke aanduiding voor alle diegenen, bij wie de kennisse der zonde doorbrak, en die voor de poorte, niet des levens, maar der bekeering staan, om die poorte, gesteund door den Dienst des Woords, in 's Heeren kracht door te gaan.

Dus geen sentimenteel hangen en verlangen jaar in jaar uit. Een kind blijft geen week, en geen maand, en veel minder een jaar in de geboorte steken. Het uitkomen tot *bekeering* is een heroieke daad, die in Gods kracht op eenmaal doorgaat, en doorgaan moet. Maar ook bij die spanning en onder die worsteling is er een korte poos van grijpen *willen* en nog niet gegrepen *hebben*, en de Dienst des Woords moet ook in zulk een zielstoestand indringen, er zich op inrichten, en toezien, dat het slap en ziek zijn voor zulk een geestelijk kranke geen zondige bekoring erlange.

Ook wij stemmen dus van harte toe, dat de Dienst des Woords (niet met de *dooden*, maar wel) met *bekeerden*, met nog *onbekeerden*, en met bekommerden, die in de geboorte zijn, te rekenen heeft. Alleen maar ge moogt er geen drie *staten* van maken. Staten zijn er slechts *twee*. Niet »bekeerd en onbekeerd," maar *dood* of *levend*. En de prediking kan niets ter zaligheid doen noch uitwerken, dan waar het *leven* in kiem of ontkieming den *dood* reeds verving.

Paedagogiek.

Niet genoeg kan het gewaardeerd, dat onze Christelijke onderwijzers steeds helderder beginnen in te zien, dat een »School *met den Bijbel*" op den duur onbestaanbaar is, zoo niet deze school geleid wordt door opvoedkundige beginselen »*naar den Bijbel*."

Met genoegen namen we dan ook kennis van eenige stellingen, die de heer Husen op de vergadering der *Paedagogische Vereeniging*, 11 April e.k. te Utrecht te houden, zal verdedigen.

Ze luiden als volgt:

1. De vestiging van een Christelijk schoolwezen in ons land vraagt aan ouders, bestuurders van scholen en onderwijzers voortdurende beoefening der Christelijke paedagogie.

2. De studie der Christelijke paedagogie, gegrond op Gods Woord en ervaring, omvat de kennis der opvoeding van den mensch, zoowel lichamelijk als geestelijk, zoowel voor dit als voor het toekomende leven.

3. Hoewel kennisneming van anderer beginselen en systemen niet ongeoorloofd is, vestige zich de Christelijke paedagogie op eigen grondslag en beware zij door scherpe formuleering eigen terrein.

Mochten we ons éene opmerking veroorloven, het zou deze zijn: »Wat verstaat ge hier onder »Christelijke?"

Bedoelt ge hiermede »*zuiver* Christelijk", d. i. Gereformeerd, of »*algemeen* Christelijk", dat is bijna neutraal.

En nu durven we bij broeder Husen wel onderstellen, dat hij »*zuiver* Christelijk" bedoelt, maar ter voorkoming van misverstand, ware het dan toch goed dit uit te spreken.

Het is toch bekend dat b.v. over den heiligen Doop, die geheel onze Paedagogiek beheerscht, zeer onderscheidene gevoelens bestaan bij de Lutherschen, bij de Doopsgezinden, bij de Gereformeerden, bij de Ethischen en bij de Methodisten, en uit dien hoofde is het ondoenlijk hier verder te komen, tenzij men vooraf wete, wat omtrent den Doop als uitgangspunt wordt vastgesteld.

Van de zielkunde en zooveel meer geldt natuurlijk hetzelfde.

Neem b.v. *het geweten*.

Immers het gevolg zal dat op dezelfde vergadering de heer W. Janssen te Utrecht stellingen over *het geweten* zal verdedigen.

Ook die stellingen, al zijn ze zeer lang, drukken we hier met opzet af.

Ze luiden:

1. Onder *geweten* verstaan wij: het zedelijk bewustzijn des menschen, in zoover het toegepast wordt op zijne *eigene* persoonlijkheid.

2. De psychologie van het geweten heeft in de eerste plaats het antwoord te geven op de vraag: »Welke is de eigenaardige plaats, die het geweten in het zieleleven des menschen inneemt?"

3. De theorie der zielvermogens, hetzij zij al dan niet het geweten als een afzonderlijk vermogen der ziel beschouwt, blijkt niet bij machte te zijn ons ook maar eenigermate nader te brengen tot een voor het waarnemende denken bevredigend antwoord op de sub 2 gestelde vraag.

4. Herbarts hypothese van het mechanisme der voorstellingen, eenzijdig den nadruk leggende op de objectieve zijde van het zielsbestaan (het voorstellen), laat aan zijn subjectieve en causale zijde (het gevoelen en willen) niet genoegzaam recht wedervaren. Dientengevolge wordt door dezen wijsgeer aan het zedelijk oordeel (als eigenaardige wijziging van het aesthetisch oordeel) een karakter toegeschreven, dat met zijne geheel eenige beteekenis en waardij niet te rijmen valt; eene beteekenis en waardij, welke door Herbarts zedenleer met nadruk geponeerd, doch door zijne psychologie onvoldoende gemotiveerd wordt. Vandaar dan ook, dat bij hem het geweten, als »langzame pressie, door het aesthetisch-zedelijk oordeel op den overigen zielsinhoud uitgeoefend," slechts van ondergeschikte beteekenis is.

5. Theorieën, die het zedelijk bewustzijn en het daarmede samenhangend geweten uit egoïstische of utilitaristische grondbeginselen trachten af te leiden, zijn niet in staat den aard en het wezen des gewetens ook maar eenigszins bevredigend te verklaren; immers in de zielsels, die dergelijke theorieën huldigen, is voor het zedelijk bewustzijn als zoodanig geene plaats.

6. Het antwoord op de gestelde vraag meenen wij te mogen formuleeren als volgt:

Behalve de lagere gevoelsverschijnselen van lichamelijken lust en onlust, van het aangename en onaangename, vertoonen zich bij den mensch vier verschillende klassen van hoogere gevoelsverschijnselen, en wel de navolgende:

a. intellectueele,
b. aesthetische,
c. zedelijke,
d. godsdienstige,

welke ieder hun bijzonder aanknoopingspunt in het voorstellingsleven der ziel vinden en tevens hunnen eigenaardigen invloed oefenen, zoowel op het *voorstellen* als op het *willen*.

De *zedelijke* gevoelsverschijnselen vinden hun aanknoopingspunt in voorstellingen van *werkelijke handelingen* (van den persoon zelven of van anderen) met de *beweegredenen* van die handelingen.

De invloed dezer gevoelsverschijnselen op het *voorstellen* bestaat in de vorming van afzonderlijke zedelijke oordeelvellingen, welke op de handelende personen worden overgedragen en zedelijke grondbeginselen doen ontstaan.

De invloed van bedoelde gevoelsverschijnselen op het *willen* bestaat in den elsch van onbepaalde prioriteit dezer zedelijke oordeelvellingen en grondbeginselen boven alle andere beweeggronden.

Waar nu in een concreet geval inderdaad naar deze beweeggronden gehandeld wordt, daar ontstaat wat wij noemen: »een goed geweten"; waar integendeel gehandeld wordt in strijd met deze beweeggronden, ontstaat: »een kwaad geweten".

— Het geweten is derhalve het op de boven beschreven wijze gevormde zedelijk bewustzijn als richtsnoer van het eigen handelen des menschen.

7. Gevoelen, voorstellen en willen hebben derhalve elk in 't bijzonder hun aandeel in het ontstaan der gewetensverschijnselen; doch ongetwijfeld komt de prioriteit toe aan het gevoelen.

Van de *kwaliteit* toch van het gevoelen zal het hoofdzakelijk afhangen, *welken* indruk de aangeboden wijsvoorstelling zal teweegbrengen, in *welk* zedelijk oordeel die indruk zal worden geformuleerd en *wat* derhalve als imperatieve vorm voor het willen zal gelden.

Van de *intensiteit* van datzelfde gevoelen zal het in de tweede plaats in hoofdzaak afhangen, in het gevormde zedelijk oordeel eene kracht zal vertegenwoordigen, die groot genoeg zal blijken te zijn, om het willen voor zijne autoriteit te doen buigen en alzoo in een gehoorzaam volbrengen om te zetten. — Dit sluit evenwel niet uit, dat gebreken in het denken of in het willen, op zielszieke beschouwd, evenzeer zullen medewerken om pathologische gewetensverschijnselen in het leven te roepen.

8. De sub 7 geleverde genetische omschrijving van den aard des gewetens is, naar wij meenen, niet in tegenspraak met de leer der H. Schrift. Integendeel laat zij zich volkomen in overeenstemming brengen met de waarheid, dat volkomen vernieuwing en reiniging van het centrum der menschelijke persoonlijkheid, van het »hart, vanwaar de uitgangen des levens zijn", en waarin denken, gevoelen en willen in eene voor wetenschappelijke beschrijving niet meer toegankelijke synthese gegrond zijn, de eerste en eenige voorwaarde is voor het ontstaan van een *zuiver* zedelijk gevoelen, een *juist* zedelijk oordeelen en een *krachtig* zedelijk willen en volbrengen.

Zijn dit nu stellingen, die voldoen aan den eisch door den heer Husen gesteld?

Is dit nu proeve van Christelijke paedagogiek?

Is hier ook maar een poging merkbaar, om tot een leer van *het geweten* op grond van de Heilige Schrift te geraken?

Misschien ligt het aan ons, maar het is ons niet gelukt, er ook maar *die strekking* in te ontwaren.

Veeleer zouden we zeggen, dat hier een schets van zielkunde wordt ontworpen, die geheel buiten de Schrift omgaat, en althans schier op elk punt met de Gereformeerde belijdenis in botsing komt.

Toch waardeeren we daarom zulke stellingen zeer.

Ze getuigen althans van den ernstigen toeleg, om van quaestiën als hier aan de orde gesteld zijn, studie te maken; en waar de mannen van wetenschap onder de Christenen in Nederland dusver dit netelig terrein nog veeleer braak lieten liggen, is het verklaarbaar, dat onze onderwijzers er niet aanstonds in slagen, om het rechte spoor te vinden.

En al lazen we deze laatste stellingen niet zonder zekere huivering, toch dient erkend te worden: Zóó denken is nog altoos beter *dan ganschelijk niet denken*.

KUYPER.

Voor Koetwijks Scholen.

Ingekomen bij Ds. HOOTEZAGERS: Van den heer W. Tilleman, halve collecte Winschoten *f* 6; van Ds. Van der Heijden te Gerkesklooster, collecte *f* 14.50; nog een nagekomen gift, groot *f* 2.50.

Voor onze **Leesbibliotheek** in hartelijken dank ontvangen: Van Mevr. Van A. te 's Hage, een pakje boeken.

Uit de Pers.

Bij den uitgever W. H. Zurich, te Doetinchem, zijn Volks*preken* van den bekenden volksredenaar De Witt Talmage ter perse gelegd.

De eerste preek die in deze reeks uitkwam, heeft tot titel: *Onze Bijbel*, en is een met gloed geschreven stuk, waarin voor de autoriteit der Heilige Schrift met volle beslistheid wordt opgekomen.

Eigenlijk is het geen preek, maar meer een lezing over dit onderwerp, en de tekst die er uit Rom. 3:4 boven staat, is niets meer dan een motto.

Als proeve van predikatie in den Dienst des Woords is het uit dien hoofde alles behalve een model; maar als welsprekend getuigenis tegen den geest, die thans al meer de vastigheid der Heilige Schrift ondermijnt, verdient dit stuk lezing en herlezing.

Dat het geheel vrij van bombastische zwelling is, beweren we niet. Het is echt Amerikaansch. Maar toch doet het goed zulk een beteld getuigenis van zulke lippen te hooren.

In Amerika vooral riep men om een geloosterden, om een herzienen, om een minder aanstootelijken Bijbel. En daartegen nu gaat Talmage's getuigenis in.

»De Bijbel moet herzien worden," durven sommigen op en buiten den kansel beweren. Het behoeft ons volstrekt niet te verwonderen, dat de wereld de Heilige Schrift aanvalt; maar het is wel verbazend, Christelijke predikanten te vinden, die aan dit in den Bijbel tornen, en dat in den Bijbel loochenen, totdat tal van goede zielen in twijfel en onzekerheid verkeeren omtrent de gedeelten van den Bijbel die zij moeten gelooven, en de gedeelten die zij behoeren te verwerpen.

De snoodheid van die predikanten, die in dezen tijd den Bijbel over den hekel halen, is zoo klaar als de dag. In onze dagen wordt de Bijbel bestookt met laffartige spotternijen, met verdraaide voorstellingen, door ongeloovige mannen van wetenschap, door al de ondeugden der aarde en al het venijn der hellewereld; en juist in deze veelbewogen tijd zien wij, dat predikers van het Evangelie zich gezamenlijk opmaken om een vijandige critiek te oefenen op het Woord van God!

Ach! het doet mij denken aan een stoomschip in een najaarsstorm: als de golven heenslaan over den top van den grooten schoorsteen, en de scheepsluiken zijn vastgesjord, en menigeen het vergaan en het zinken der stoomboot-voorspelt, — verbeeldt u, dat er dan juist op dat oogenblik eenigen van het scheepsvolk, met bijlen en zagen in de hand, naar beneden gaan in het ruim van het schip, en daar dan eenige planken trachten weg te zagen, en enkele rondhouten los te breken, omdat het hout, volgens hun gevoelen, niet uit het rechte bosch afkomstig is! Het schijnt mij geene aanbevelenswaardige bezigheid voor de bemanning van een schip toe, als zij de daar buiten woedende stormen hier binnen gaat helpen met bijlen en zagen. Welnu, dit oude Evangelie-schip, met het brullen en bulderen van de aarde en de hel rondom zijn voor- en achtersteven, en met muiters op het dek, heeft een buitengewoon ruwe reis; maar ik heb opgemerkt, dat er nog geen der rondhouten van zijne plaats is verwrongen, en de Kapitein heeft gezegd, dat Hij er wel een oog op zal houden. Het stoomschip zal tegen den storm bestand blijken, — maar geen vertrouwen in hen, die op het dek aan 't muiten slaan!

Wanneer ik mannen van Christelijke belijdenis in deze veelbewogen tijd de Heilige Schrift over den hekel zie halen, dort mij dat denken aan een vesting, die vreeselijk gebombardeerd wordt, terwijl de soldaten op de wallen, in plaats van heen te snellen en de kanonnen te gaan laden, en den benoodigden voorraad kruid en lood uit het ammunitiemagazijn te helpen halen, — met houweelen in de hand hun best doen om hier en daar wat steenblokken uit den muur te halen, omdat die, volgens hunne meening, niet uit de rechte groeve afkomstig zijn. O, mannen op de wallen! gij doedt beter met al strijdend den gemeenschappelijken vijand af te slaan, en hen al vechtend neer te vellen, in plaats van uw best te doen om bressen in den muur te maken!

Er staat niets in den Bijbel, dat mij aan 't twijfelen brengt. Er staan vele dingen in, die ik niet begrijp, die ik niet beweer te begrijpen, en hier in deze wereld nooit begrijpen zal. Maar dat zou dan toch ook wel een zeer nietige God zijn, die volkomen begrepen kon worden door den menschelijken geest! Dat zou al een zeer kleine Oneindige zijn, die afgematen kon worden door het eindige! Gij moogt niet verwachten, de bliksemstralen en donderslagen van den Almachtige op een apothekers balans te kunnen wegen. Uitgaande van het denkbeeld, dat God alles doen kan, en dat Hij bestond in den beginne, en dat Hij op dit oogenblik nog bestaat, — is er niets in de Heilige Schrift, dat twijfel of onzekerheid in mijn hart kan wekken. Hier sta ik, niet als een versteend voorwerp uit lang vervlogen eeuwen, opgedolven uit een van de vroegste lagen der aardkorst, afgevallen van het rek met zeldzaamheden van een oudheidkenner, — maar hier sta ik, in het laatste gedeelte van onze roemrucht negentiende eeuw, als een man, die in den geheelen bijbel gelooft, van regel tot regel, van woord tot woord, van a tot z!

. . . . . .

Bovendien ben ik een tegenstander van alle »herziening der Heilige Schrift," omdat, indien deze poging slaagde, zij op de vernietiging van den geheelen Bijbel uit zou loopen. De ongeloovige natuurkundigen zouden roepen: »Er uit met het Boek Genesis!" De ongeloovige sterrenkundigen zouden zeggen: »Er uit met het Boek Jozua!" De menschen die niet gelooven in de verzoenende offerande, zouden zeggen: »Er uit met het Boek Leviticus!" De menschen die niet gelooven in wonderen, zouden zeggen: »Er uit met al die wonderbaarlijke histories in het Oude en Nieuwe Testament!" — Sommigen zouden zeggen: »Er uit met het Boek der Openbaring!" en anderen zouden zeggen: »Er uit met dien geheelen Pentateuch, niet al die vijf boeken van Mozes!" En zoo zou men voortblijven »herzien," totdat hetgeen er eindelijk van den Bijbel overbleef, nog minder waard zou zijn, dan een almanak van het vorige jaar. De »herziening" der Heilige Schrift staat gelijk met hare vernietiging.

Ik ben ook een tegenstander van deze voorgestelde »herziening" der Heilige Schrift, met het oog op de omstandigheid, dat — naarmate de menschen zelfopofferend en goed en heilig en toewijdend worden — zij het Boek liefkrijgen zooals het is. Ik zou wel eens een man of een vrouw willen zien, die zich onderscheiden heeft door zelfopoffering, door toewijding aan God, door heiligheid van leven, die den Bijbel veranderd zou willen hebben. Velen onzer hebben familie-Bijbels geerfd. Die Bijbels zijn twintig, veertig, vijftig, misschien wel honderd jaren onder eenerlei geslacht in gebruik geweest. Neemt vandaag dien familie-Bijbel eens ter hand, en zoekt eens of er zich ook eenige hoofdstukken in bevinden, die met potlood of inkt zijn doorgehaald, en of gij daarbij eigens op den rand de woorden kunt vinden: »Dit hoofdstuk is niet geschikt om te lezen." Er heeft ruimschoots gelegenheid bestaan gedurende de taatst verloopen halve eeuw tot persoonlijke »herziening" van den Bijbel, maar [illegible] geval van zoodanige »herziening" gekend? Gaf uw grootvader het Boek niet aan uwen vader, juist zooals het is, en heeft uw vader het ook niet weer zoo aan u gegeven?

Zulke taal doet goed aan het hart.

Het is het getuigenis van iemand die het getuigenis des Geestes in zijn ziel heeft ontvangen.

Die spreekt, omdat hij gelooft.

KUYPER.

Officieele Berichten.

Met verkorting uit het Kerkblad van 28 Febr. 1896.

L. S.

De kerkeraad der Gereformeerde kerk te den Helder wil gaarne tegenover de zonen der Gereformeerde kerken, die binnenkort worden opgeroepen om alhier in garnizoen te komen in 's lands dienst, zijn roeping zooveel mogelijk vervullen, en verzoekt daartoe aan kerkeraden, uit wier gemeenten jongelingen in dienst gaan:

1e. Aan den kerkeraad te den Helder zoo spoedig mogelijk te berichten, de namen van hen die hier zijn ingedeeld.

2e. Die jongelingen zelf er op te wijzen, dat ze bij hun komst in den dienst duidelijk en klaar opgeven, dat ze behooren tot »De Gereformeerde kerk."

3. Hen ook op te wekken zich zoo spoedig mogelijk te vervoegen in het »Militair Tehuis", waar ze onder degelijke leiding een veilige plaats hebben tegen de velerlei verleidingen van het militaire leven.

Namens den Kerkeraad voornoemd,
JS. BOOTSMA, *A. t. Praeses.*
P. GRAAFF, *Scriba.*

Den Helder, Febr. '96.

Classis Gorinchem, gehouden den 6en Februari 1896.

Moderamen: Ds. Raman, praeses; Ds. Kaptein, assessor; Ds. Smit, scriba.

De Classicale visitatoren brengen verslag uit van haar bezoek aan een paar gemeenten.

In éene daarvan bestonden niet geringe moeilijkheden, die ook nu nog niet geëindigd waren, gelijk uit ingekomen instructiën, protesten en brieven blijkt. De vergadering, ook na langdurige bespreking, niet bij machte een oordeel uit te spreken, of de partijen tot vereeniging te brengen, benoemt eene commissie van drie predikanten en twee ouderlingen, om de quaestie in Goes te onderzoeken en te behandelen.

Een voorstel van Schoonreweord: »dat er door de Gereformeerde kerk een verzoek gericht worde tot de regeering en onderscheidene maatschappijen om gepaste maatregelen te nemen, tot bestrijding van het lasteren van Gods Naam, van alle vloeken en spotten met het heilige enz. in publiek, vervoermiddelen", — wordt bij acclamatie aanvaard, om te verzenden naar de Provinciale Synode met verzoek, dit voorstel te willen brengen ter Generale Synode.

Vergadering der Classis Zutphen, 13 en 14 Februari te Winterswijk.

Op de gebruikelijke wijze wordt de vergadering geopend door Dr. H. Franssen, die naar toerbeurt als voorzitter fungeert.

Een ingekomen voorstel van Winterswijk luidde als volgt: »Art. 22 der Kerkenordening aldus te wijzigen, dat in overeenstemming met de H. S. vrije stemming, door de hiertoe bevoegde leden der gemeente te houden, er in worde voorgeschreven; blijvende natuurlijk onverkort het recht deze kerkeraads om, bij wijze van advies, een voordracht, uit één of twee personen bestaande, te doen," — wordt aangenomen en zal ter Provinciale Synode verzonden worden.

Een tweede voorstel van Winterswijk was van den volgenden inhoud: »Art. 27 der Kerkenordening, in dien zin te veranderen, dat de zoogenaamde »periodieke aftreding" zelve, facultatief, in de vrijheid der kerken worde gesteld," wordt — na een belangrijke bespreking, eveneens waardig geacht ter Synodale (Prov.) tafel te worden gebracht.

De zaken te Doesburg leveren stof tot een langdurige bespreking, waarvan het resultaat is, dat besloten wordt, onder een bepaalde voorwaarde, eerlang tot de verkiezing van een kerkeraad over te gaan.

Voorts stelde Winterswijk voor:

1e. »Het ter Provinciale Synode van 1894 aangehouden punt in zake gravamina tegen art. 36 der Nederlandsche Geloofsbelijdenis (zie art. 8 der Acta in *het Kerkblad* no. 29, 20 Juli '94) door te zenden naar de Generale Synode." Aangenomen.

2e. Het besluit, genomen in de Provinciale Synode van '94 (art. 28 der Acta) en luidende: »de Provinciale Synode van Gelderland, overwegende dat de handhaving van art 55 D. K. O. onmogelijk is in de tegenwoordige tijdsomstandigheden, besluit aan de Generale Synode voor te stellen, art. 55 D. K. O. te herzien," aan te vullen met deze woorden:

»en daarbij uit te spreken, dat aan hen, die »in het publiek schrijven over zaken de religie »of kerk rakende, aanbevolen wordt (opdat ook »geen oorzaak van lastering van den heiligen »Naam des Heeren gegeven en het komen tot »eenparigheid van gevoelen bemoeilijkt worde) »meer dan tot dusverre de Christelijke liefde, »bescheidenheid en voorzichtigheid in acht te »nemen; alzoo dat voortaan achterwege blijven »aanvallen, iemands persoonlijke eer aantastende, »het zich bemoeien met eens anders doen, »ijlings openbaar maken of in in het openbaar »behandelen van werkelijke of vermeende mis»standen in eigen boezem; het critiek oefenen »op colleges, vergaderingen enz. waarvan men zelf »lid is, anders dan in de door deze uit te bren»gen tapporten aan de deputeerende vergade»ringen; in één woord, dat aan redacteurs en »schrijvers in publieke geschriften, die als voor»lichters der publieke opinie willen werkzaam »zijn, op het harte gebonden wordt niet te schrij»ven over iets, dat op den kerkelijken weg nog »niet in behandeling kwam, of nog niet genoeg»zaam behandeld werd; of ook stukken daarover »op te nemen; en in geen geval anoniem op te »treden of te laten optreden." Aangenomen.

3e. Verder meent de kerkeraad van W. de aandacht der Classis te moeten vestigen op artikel 28 der Acta Provinciale Synode 1895 en acht het noodig de te benoemen afgevaardigden naar de eerstvolgende Provinciale Synode op te dragen aan de Synode mede te deelen, dat de Classis Zutphen diligent was, doch geen bericht kon geven, daar de betrokken kerk niet meewerkte. Aangenomen.

4e. Stelt hij voor, stappen te doen, dat de rekening der vorige Generale Synode eindelijk gepubliceerd worde, daar in Februari 1894 de toezegging gegeven was, dat dit ten spoedigste zou geschieden (*Kerkblad* no. 23 Februari 1894), en nu weldra de nieuwe Synode saamkomt. Aangenomen.